

تعریف

فعلی که با ساختار خود دلالت دارد بر

- وقوع حدث
- در زمان حال
- یا زمان آینده

نحوه تعیین زمان فعل مضارع

- با قرینه
- بی قرینه

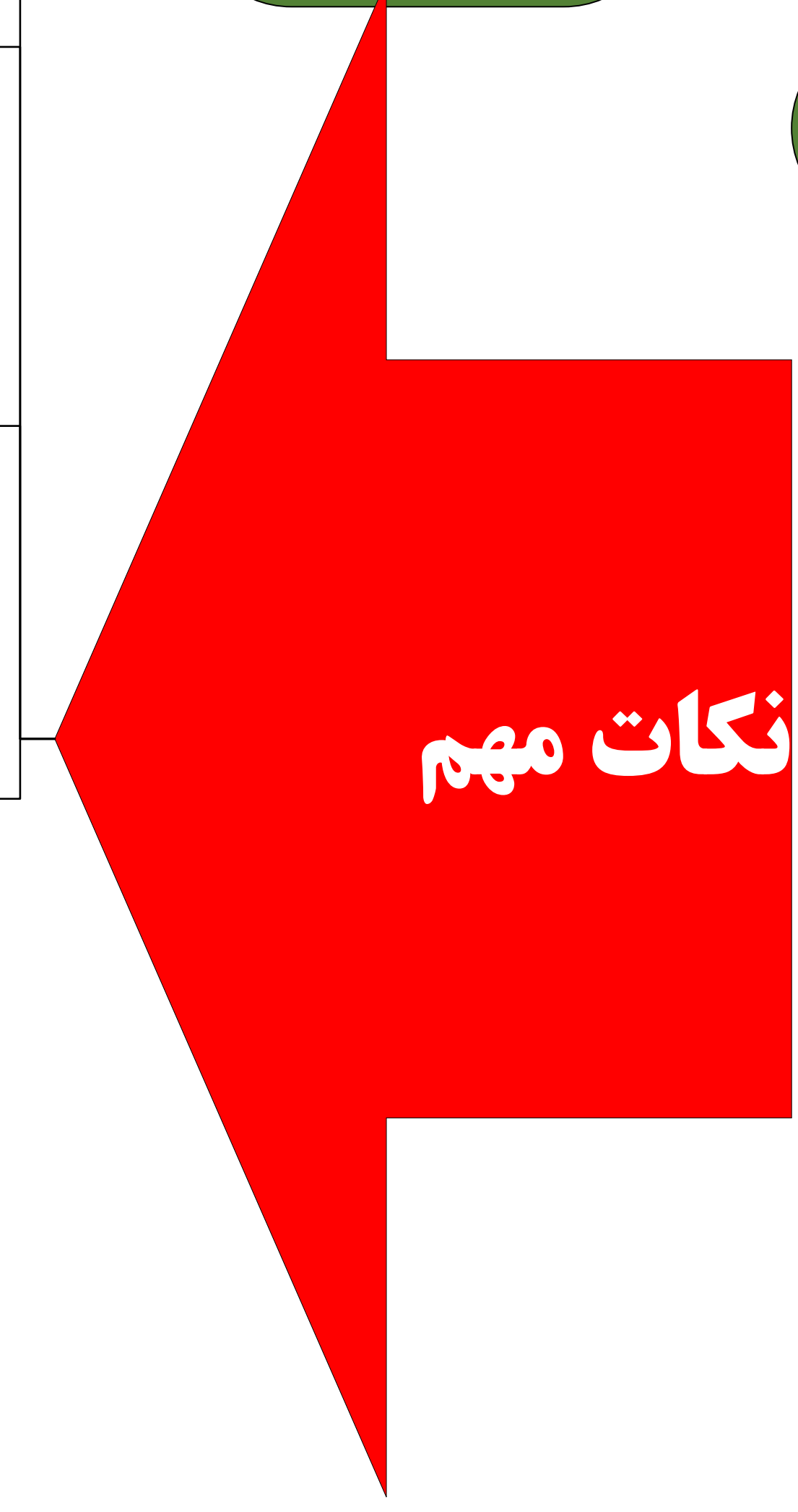
- معنوی
- لفظی

از فضای کلام فهمیده می شود
با اضافه کردن برخی بر ابتدای فعل مضارع مختص به زمان

- حال می شود
- آینده می شود
- لَيَضْرِبُ
- سَيَضْرِبُ

نحو ساخت

اول	صیغه	از فعل ماضی ساخته می شود	بر یکی از وزنه‌های	یَفْعَلُ
دوم	صیغه	=	یَفْعَلُ + ۱	نِ
سوم	صیغه	=	یَفْعَلُ + و	نَ
چهارم	صیغه	=	تَفْعَلُ	
پنجم	صیغه	=	تَفْعَلُ + ۱	نِ
ششم	صیغه	=	یَفْعَلُ + نَ	
هفتم	صیغه	=	تَفْعَلُ	
هشتم	صیغه	=	تَفْعَلُ + ۱	نِ
نهم	صیغه	=	تَفْعَلُ + و	نَ
دهم	صیغه	=	تَفْعَلُ + ی	نَ
یازدهم	صیغه	=	تَفْعَلُ + ۱	نِ
دوازدهم	صیغه	=	تَفْعَلُ + نَ	
سیزدهم	صیغه	=	أَفْعَلُ	
چهاردهم	صیغه	=	نَفْعَلُ	

نکات مهم

- حروفی که در ابتدای فعل مضارع می آیند را حروف مضارعه می نامند
- فعل مشترک است بین صیغه های ۴ و ۷ که معنایش از طریق قرائن مشخص می شود
- تفعّلان بین صیغه های ۵ و ۸ و ۱۱ مشترک است که معنایش از طریق قرائن مشخص می شود

حرکت حروف مضارعه

- مفتوح است در جایی که صیغه اول ماضی آن ۴ حرف باشد
- مضموم است در جایی که صیغه اول ماضی آن ۳ یا ۵ یا ۶ حرف باشد

مرفوع است

- تعریف: مضارعی که عامل نصب یا جزم بر آن داخل نشود
- علامت آن: در صیغه های ۱، ۴، ۷، ۱۳، ۱۴ ضمه است
- سایر صیغه ها غیر ۶ و ۱۲ نون است

منصوب است

- تعریف: مضارعی که عامل نصب بر آن داخل شود
- علامت آن: در صیغه های ۱، ۴، ۷، ۱۳، ۱۴ فتحه است
- سایر صیغه ها غیر از ۶ و ۱۲ حذف نون است

مجزوم است

- تعریف: مضارعی که عامل جزم بر آن داخل شده باشد
- علامت آن: در صیغه های ۱، ۴، ۷، ۱۳، ۱۴ سکون است

در بقیه
صیغه ها
مثل مضارع
منصوب
است

- صیغه ۶
- صیغه ۱۲
- مبنی

انواع فعل مضارع از حیث اعراب و بنا

معرب

بقیه صیغه ها که یا